

Un conto rompe-tabús

Ixabel Millet

(París, 1958). Chegou a Euskal Herria con 23 anos e estudou euskara. Hoxe, vive en Etxalar, e é contacontos.

Adicou 13 anos á ensinanza, máis preciso, ao maxisterio da linguaxe, creando métodos propios de xeitos de creación (para poesía, relatos, teatro, etc.).

Dende 1992 dedicouse a preparación do profesorado. Impartiu diversos cursos de Glotodidáctica e Psicoloxía. Mestra na “Diplomatura de Euskaldunización e Alfabetización” da Universidade do País Vasco, pescudando na didáctica (suxestopedia) e os fenómenos colectivos (comunicación, motivación e dinámica de grupo). Tamén traballou como traductora, tanto simultánea como escrita.

Libros publicados: *Kanturik Gabeko Herria* (O pobo sen canción) (Baigorri, 2002) e *Jainko-Jainkotsek ez dakite dena* (Os deuses e deusas non o saben todo) (Baigorri, 2003). Traduciu a obra *Euskadi da autonomía á independencia* de Jokin Apalategi.

Vestida de frío

Ixabel Millet

No caserío Olaberri, eslombado sobre o seu pequeno leito, Mari tentaba afundirse máis e máis baixo a manta. Tiraba dela por tódalas esquinas, estirándoa con forza, de xeito que lle permitira cubrirse dos pes á cabeza, e poder agocharse, desaparecer baixo ela.

Sentía frío, moito frío. Un frío que lle subía por todo o corpo, bruscamente. Polas mans, as tiña xeadas, polos pes, estaban conxelados, e polo pelo, aquel pelo como de xeadas que sempre se lle ourizaba rebelde por baixo da manta.

Un día, nunha noite sen estrelas, farta de pelexar contra a súa propia melena, cansa de non poder dominala baixo da manta, tomou unha decisión:

Este pelo non me deixa descansar... ¡vou cortalo agora mesmo, compre que durma tranquila dunha vez por todas! –e buscou unhas tesoiras que gardaban no baño–.

Eran unhas tesoiras longas e afiadas, poderían cortalo aire que respiraba. Ben o sabía, porque as empregara anteriormente, para arranxalo ventre da súa moneca Rosa. Daquela, Rosa non se atopaba moi ben. Mari a veía sufrir, e entristecía profundamente, polo que decidiu cortarlle de raíz aquilo que tanta dor lle provocaba. De xeito agarimoso, segoullela parte máis torneada das coxas. Logo, colocoulle unha gasa e tendeu-na sobre a cama, para descansares.

Mari, na punta dos pés fronte do espello, comezou a cortalo seu longo e crecho pelo. Logo dun anaco, empezou a sentirse mellor. Pouco despois, case perdera tódolos seus trazos de muller. Agora si, agora si podería durmir en calma.

Mari nacera oito anos antes, o 15 de agosto. Foi bautizada con ese nome en homenaxe á Virxe. Este ano, como agasalho, pedira unha manta.

A súa nai mirouna incrédula, e tentou convencela de que non necesitaba outra manta máis. Pero Mari empeñouse en explicarlle que con aquela non chegaba a cubrilo corpo enteiro, e que pasaba frío. Foi en balde.

Ó fin, resignada, entendeu que o mellor sería pedirlla ó Olentzero¹ –unha manta ben grande, moi quente e lene–, barrantando que el a entendería.

De noite, introducíase no niño do seu leito, e encollía o seu corpo ata menguar como unha moneca. Pero axiña púñase a tremer, e sentía como o frío lle subía por todo o corpo. Polas mans, polas pernas e polo pelo, por moito que tentara evaporarse baixo a manta. Amodo, escondía a súa cachola, e era entón cando o frío apertábase sobre os seus ombreiros.

Xusto nese intre, deixaba de loitar, e precipitábase contra a escuridade da noite. O frío, pouco a pouco, anesthesiaba tódolos seus músculos, e só se preguntaba cando deixaría de lacerarlle o xeo da súas costas. Cedía o tremor, derrotada polo frío, ó fin, xa non sentía nada.

De súpeto, como adiviñando un terrible acontecemento, despertou cos ollos violentamente abertos.

O frío era insufrible. Era unha man xélida esvarando ó interior dos seus cueiros. Era unha voz crúa supirandolle palabras estrañas e virulentas.

Polas mans, polas costas e polo pelo, o frío sobordaba os seus ombreiros e lle encadeaba os osos, o mesmo eixe da súa alma. Entón iniciábase a caída ó escuro precipicio da noite, e seguindo o habitual adestramento nocturno, ferida polo frío, unha vez conseguía deixar de tremer, só se preguntaba cando remataría de ferirlle o xeo das súas costas e, ó fin, xa non sentía nada.

O seu tío sempre tentaba farcello entender. Que ela aínda era pequena, e que non podía entendelo... Explicáballe que facía o que facía porque a quería. E engadía que non llo contara a ninguén, porque a xente non adoita a entendelas cousas do amor. E moito peor, poderían malinterpretala, e poderían mesmo acusala de mentireira, e entón, seguro, que a enviaban a un internado.

Por iso, Mari non contaba nada. De tódolos xeitos, xamáis falaba moito, e as veces que o facía ningún entendía ó que se refería, como tampouco entendían porque curtara o pelo daquel xeito. Por veces, co pretexto do frío, limitábase a pedir unha manta máis grande, quente e lene para o seu leito.

¹ Personaxe do País Vasco, que representa a noite de Nadal e o solsticio de inverno.

No caserío Olaberri, aniñada no seu leito pequeno, Mari morría de frío. Era o seu cabelo algo moi frío. Polas mans, polas costas e polo pleo, o frío rebordaba os seus ombreiros e se encadeaba no mesmo centro do seu peito. Entón, empezaba a non sentilo seu corpo, vestida de frío, xa non sentía nada. Precipitábase bruscamente contra aquela escuridade, só se preguntaba cando lle deixaría de ferir o xeo das súas costas.

Cada noite, Mari facíase as mesmas preguntas, ca esperanza de que algún día o seu cabelo deixaría de ser tan frío; seu corpo recobraría a serenidade acostumada; as noites voltarían ser temperadas; por fin entendería todas aquelas cousas que lle decía seu tío que non podía entender; e algún día tería esa manta máis grande, máis quente e lene...

Mari tan só era unha rapaza e aínda non podía comprender moitas cousas, pero xa sabía que nunca tería unha manta nin máis grande, nin máis quente, nin máis lene... Poida que, como decía seu tío, aínda fora pequena de máis para poder entender aquelas cousas que ninguén podería entender, pero había tempo que sabía que Olentzero non existe.